კაკლის წარმოების ინდუსტრიის კვლევა

მომზადებულია 2022 წლის მონაცემებზე დაყრდნობით

2023 წელი

შინაარსი

გვერდი 3 - მეთოდოლოგია

გვერდი 4 - კვლევის შედეგები

გვერდი 6 - კაკლის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

გვერდი 12 - ძირითადი მოთამაშეები

გვერდი 13 - ფინანსური კოეფიციენტები

კვლევის მიზანი

მოცემული კვლევა ემსახურება კაკლის წარმოების ინდუსტრიაში არსებული ტენდენციების გამოვლენას, მესამე და მეორე ზომითი კატეგორიის კომპანიების 2022 წლის ფინანსური ანგარიშგებების საფუძველზე.

რეპორტში წარმოდგენილია დარგის საშუალო ფინანსური მაჩვენებლები, რომელიც აყალიბებს დარგის "ბენჩმარკს" და იძლევა ინფორმაციას მის ფინანსურ მდგომარეობაზე.

მეთოდოლოგია

კვლევაში გამოყენებული მონაცემები აღებულია ანგარიშგების პორტალის ვებგვერდიდან, სადაც ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად წლიური ფინანსური ანგარიშგებების გამოქვეყნება.

მოცემული კომპანიები ეკუთვნის მესამე და მეორე ზომით კატეგორიებს, აქედან აუდირებულია მხოლოდ ერთი კომპანია.

აღნიშნული ინფორმაცია ეყრდნობა 2022 წლის მონაცემებს, ყურადღება გამახვილებულია ბაზრის ლიდერ კომპანიებზე, რომელთა რაოდენობაც შეადგენს 4-ს.

კვლევაში ყურადღება გამახვილებულია კაკლის პროდუქციის ბაზრის მიმოხილვაზე, კონკრეტულად კი მის წარმოებასა და ექსპორტ-იმპორტზე, მონაცემები აღებულია საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის ვებგვერდიდან.

კვლევის შედეგები

კვლევა მიმოიხილავს კაკლის მწარმოებელ კომპანიებს, რომელთა ჯამური ბრუნვა აღემატება 4 მილიონ ლარს, აქტივების ჯამი 70 მილიონ ლარს.

კვლევამ გამოავლინა ინდუსტრიის ლიდერი კომპანიები შემოსავლების, აქტივებისა და მოგების მიხედვით.

მონაცემების ანალიზის შედეგად დადგინდა, რომ ქართულ კომპანიებს კაკლის წარმოების ინდუსტრიაში გააჩნიათ შემდეგი ფინანსური მაჩვენებლები: მოგებამ აქტივებზე საშუალოდ შეადგინა (ROA) 2%, მოგებამ კაპიტალზე კი (ROE) -72%.

გარდა ამისა, დადგინდა ფინანსური კოეფიციენტები ინდუსტრიის საშუალო ლიკვიდურობის, ეფექტურობისა და გადახდის უნარიანობის შესახებ.

კვლევის შედეგები

კვლევის შედეგად ასევე გამოვლინდა 2022 წლის კომპანიების საშუალო მონაცემები კატეგორიების მიხედვით. მოცემული 4 კომპანიიდან, ერთი კომპანია ეკუთვნის მეორე კატეგორიას, ხოლო დანარჩენი სამი ეკუთვნის მესამე ზომით კატეგორიას.

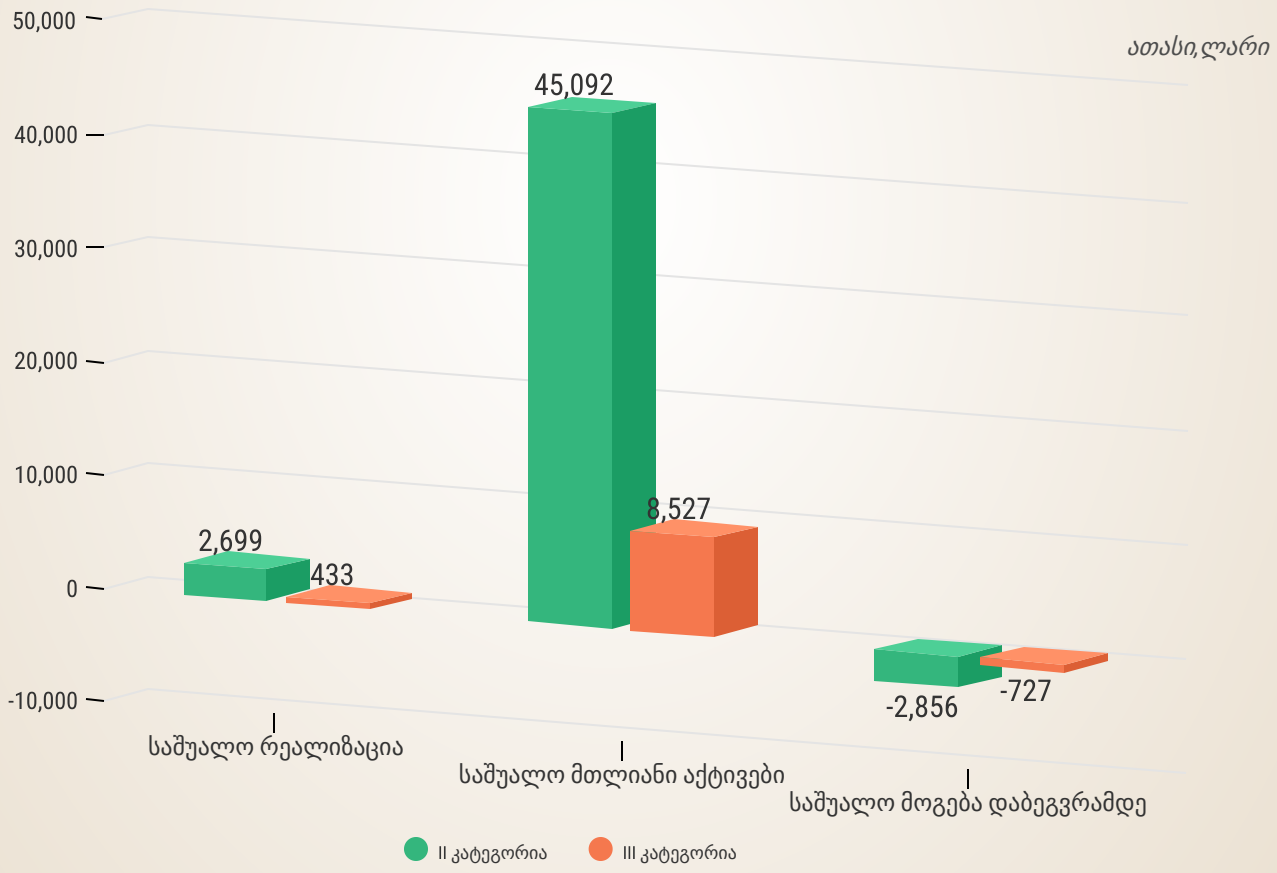

კაკლის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

საქართველოში კაკლის წარმოება მზარდი ტენდენციით ხასიათდება, გამონაკლისია 2021 წელი, როდესაც დაფიქსირდა მცირედი კლება, რასაც ადასტურებს კაკლის წარმოების სტატისტიკა, საქსტატის ოფიციალური მონაცემების თანახმად. თუმცაღა ქვეყანას აქვს პოტენციალი აწარმოოს გაცილებით მეტი და მაღალი ხარისხის პროდუქტი, რომლებიც შეესაბამება ქვეყანაში არსებულ მოთხოვნებს. აქედან გამომდინარე კიდევ უფრო, გაიზრდება კაკლის მწარმოებელი კომპანიების რაოდენობა და შესაბამისად წარმოების მოცულობაც. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის თანახმად, კაკლის წარმოების რაოდენობა 2022 წელს გაიზარდა და შეადგინა 8.8 ათასი ტონა, რაც წინა წლის მაჩვენებლს 17%-ით აღემატება. დეტალური მონაცემები ასეთია:

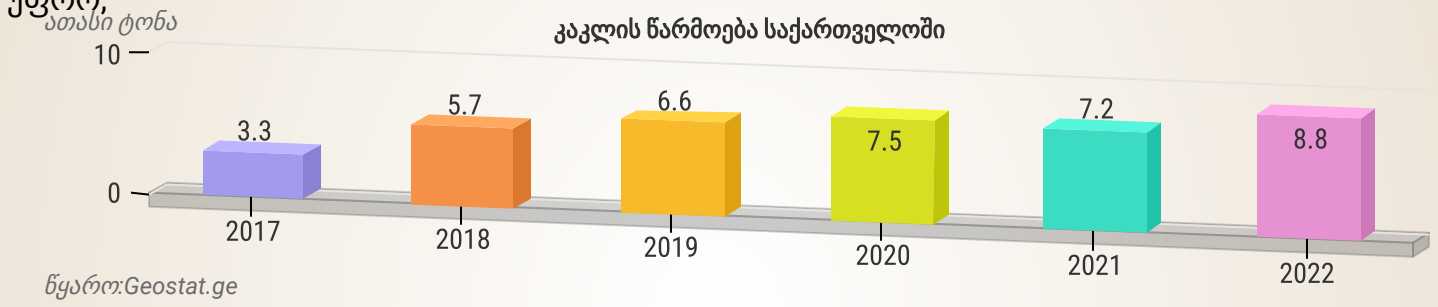

ასევე საინტერესოა კაკლის წარმოება რეგიონების მიხედვით, რომლის თანახმადაც ლიდერობს კახეთი. ბოლო სამი წლის დეტალური მონაცემები ასეთია:

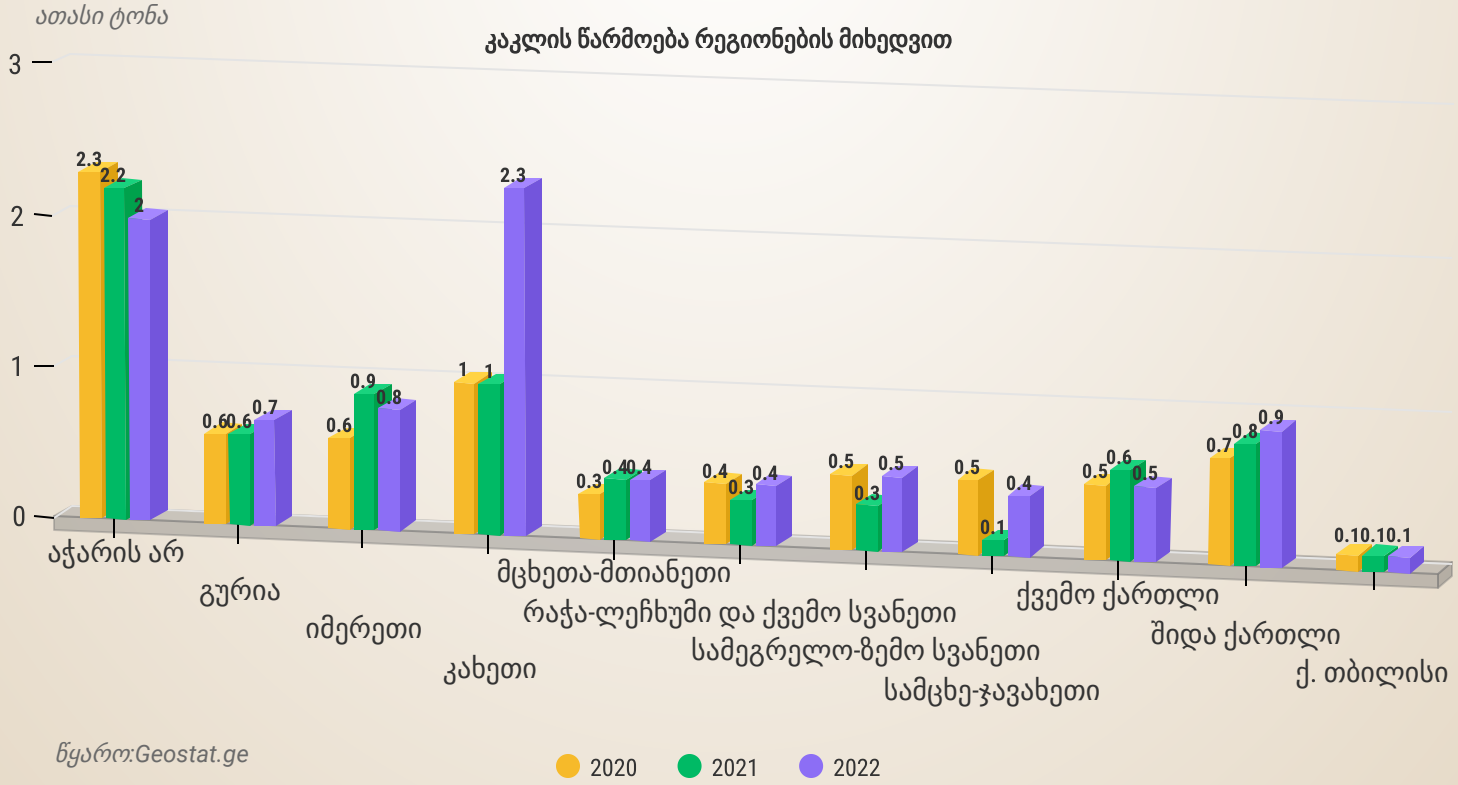

კაკლის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის თანახმად, 2022 წელს დაფიქსირდა, კაკლის მაქსიმალური ღირებულება, ბოლო ათი წლის განმავლობაში და 1 კგ პროდუქტის ღირებულებამ შეადგინა 5.07 ლარი, დეტალური მონაცემები წლების მიხედვით ასეთია:

1 კგ-ის ფასი (ლარი)

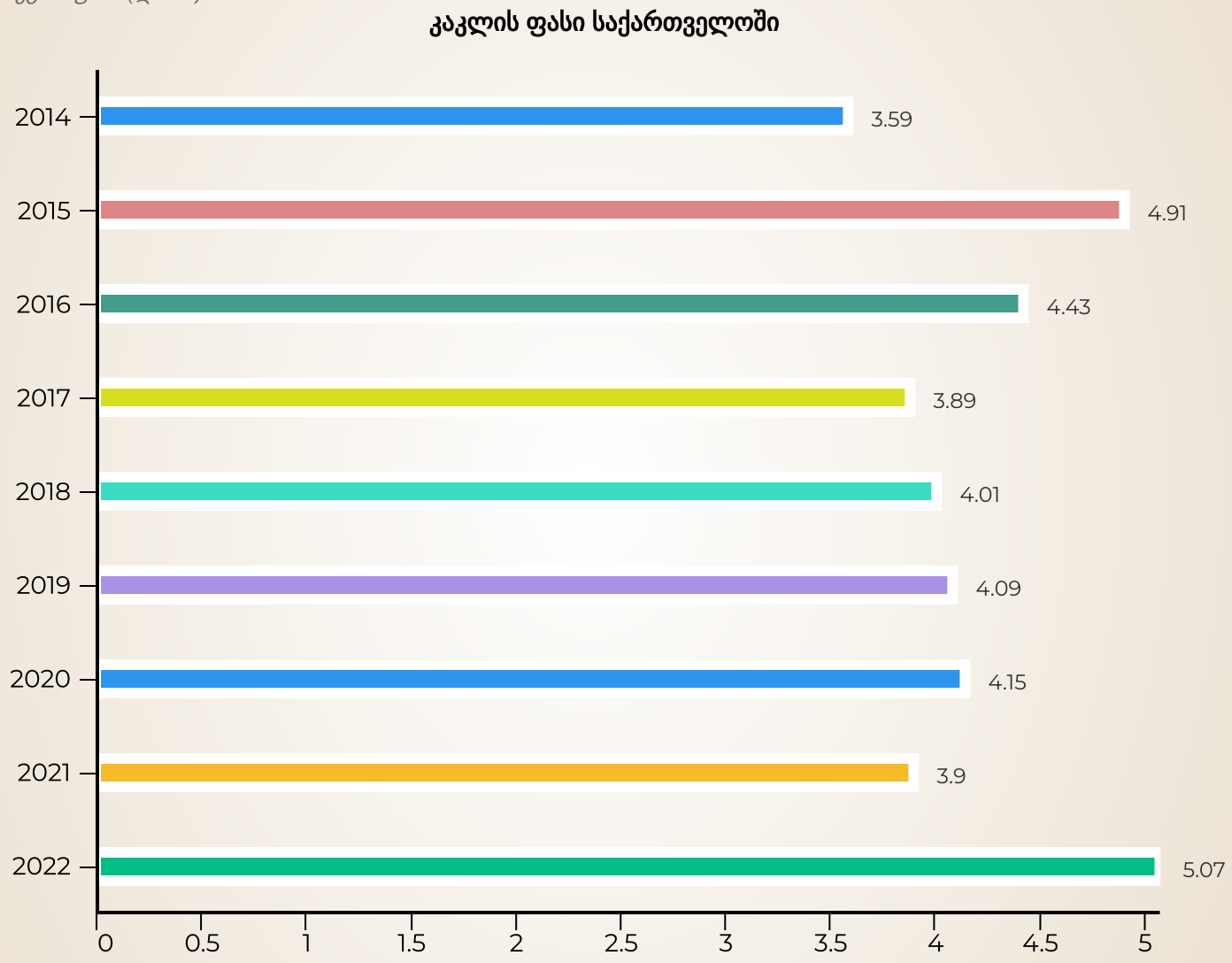

წყარო:Geostat.ge

როგორც დიაგრამიდან ჩანს 2015 წელს დაფიქსირდა კაკლის ყველაზე მაღალი ღირებულება 2022 წლამდე და შეადგინა 4.91 ლარი. ხოლო 2022 წელს დაფიქსირდა 30%-იანი მატება, წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებლთან შედარებით.

კაკლის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის თანახმად, 2022 წელს იმპორტირებული ახალი ან ხმელი ნაჭუჭგაცლილი კაკლის საერთო ღირებულება გაორმაგდა წინა წლის მონაცემებთან შედარებით და შეადგინა 4,628 ათასი აშშ დოლარი, ხოლო 2021 წელს 2,184 ათასი აშშ დოლარი იყო.

ტოპ ხუთი ქვეყანა, საიდანაც ხორციელდება ძირითადი ახალი ან ხმელი ნაჭუჭგაცლილი კაკლის იმპორტი, 2022 წლის მონაცემებით შემდეგია: უკრაინა, ყირგიზეთი, უზბეკეთი, ჩინეთი და მოლდოვა.

ქვემოთ, დიაგრამის სახით წარმოდგენილია იმპორტის ღირებულება ქვეყნების მიხედვით, ბოლო ხუთი წლის სტატისტიკა

ათასი, აშშ დოლარი

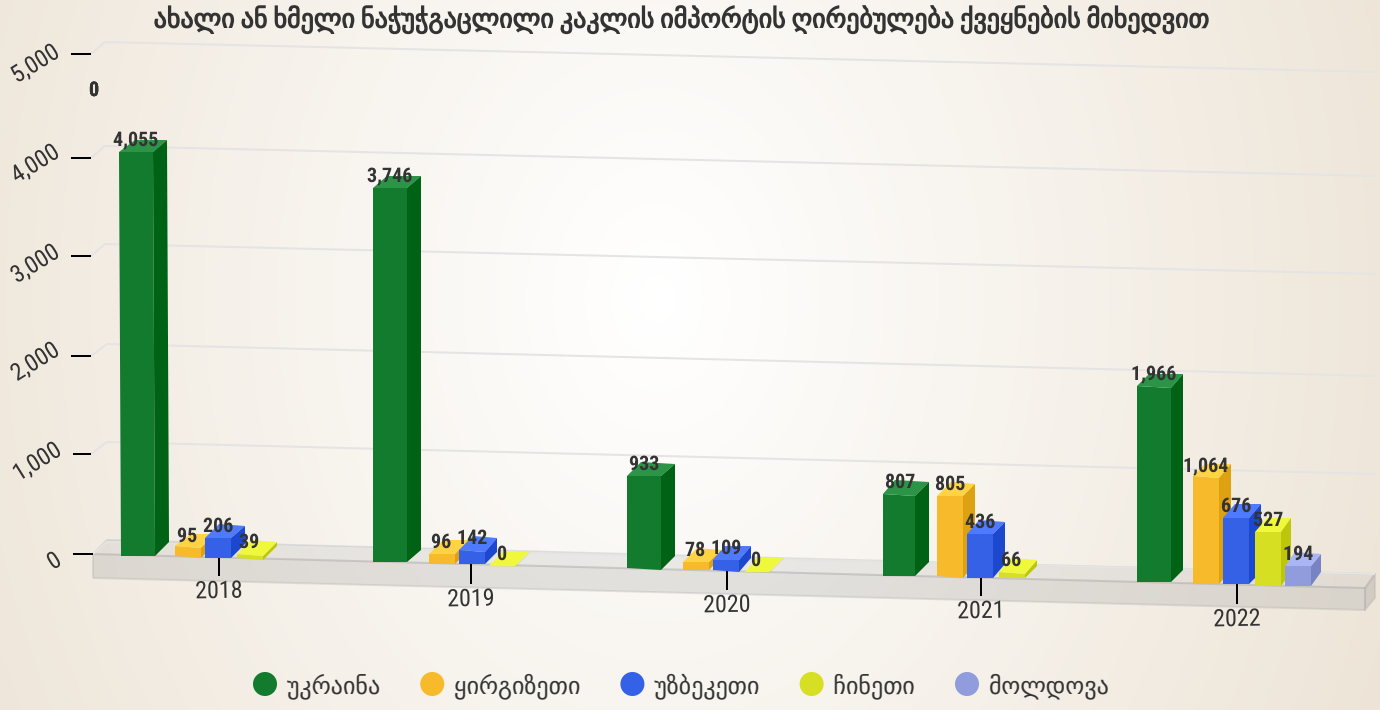

წყარო:International Trade Center

როგორც დიაგრამიდან ჩანს, ბოლო ხუთი წლის მონაცემებით ძირითადი იმპორტიორი ქვეყანაა უკრაინა, საიდანაც შემოვიდა ახალი ან ხმელი ნაჭუჭგაცლილი კაკლის ძირითადი ნაწილი.

აღსანიშნავია, რომ ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში 2022 წელს განხორციელდა პირველი იმპორტი მოლდოვადან, რომლის ღირებულებამაც შეადგინა 194 ათასი აშშ დოლარი.

კაკლის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის თანახმად, კაკლის იმპორტის რაოდენობამ 2022 წელს 1,387 ტონა შეადგინა, რაც ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი იყო ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში.

ტოპ ხუთი ქვეყანა, საიდანაც ხორციელდება ძირითადი კაკლის იმპორტი, რაოდენობის მიხედვით შემდეგია: უკრაინა, ყირგიზეთი, უზბეკეთი, ჩინეთი და მოლდოვა.

ქვემოთ, დიაგრამის სახით წარმოდგენილია იმპორტის რაოდენობა ქვეყნების მიხედვით, ბოლო ხუთი წლის სტატისტიკა:

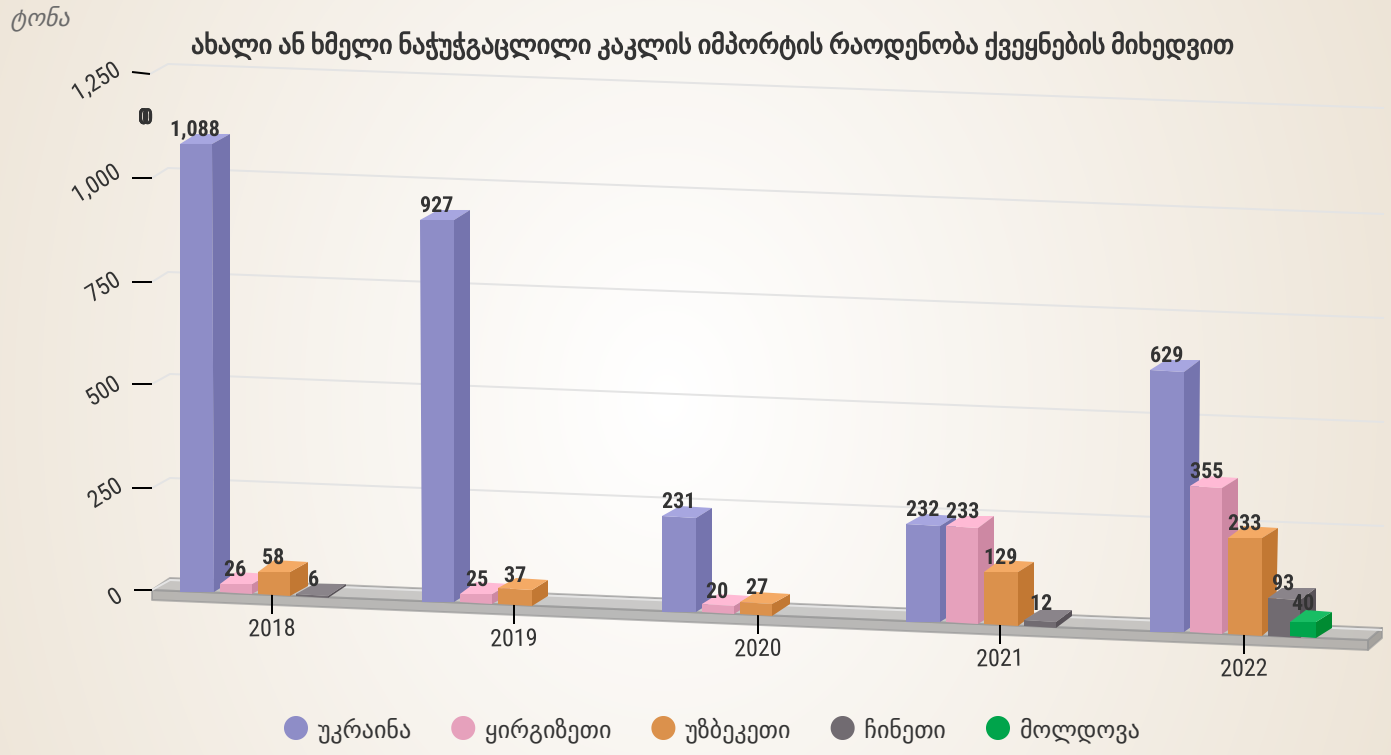

წყარო:International Trade Center

როგორც დიაგრამიდან ჩანს, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ძირითადი იმპორტიორი ქვეყანა რაოდენობის მხრივაც არის უკრაინა, საიდანაც შემოდის ახალი ან ხმელი ნაჭუჭგაცლილი კაკლის ძირითადი ნაწილი. უკრაინის შემდეგ მოდის ყირგიზეთი, ხოლო მესამე ადგილს იკავებს უზბეკეთი.

კაკლის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

რაც შეეხება ექსპორტს, საკმაოდ მცირე რაოდენობით ხორციელდება ახალი ან ხმელი ნაჭუჭგაცლილი კაკლის ქვეყნიდან გატანა, იმპორტთან შედარებით, თუმცა საინტერესოა სად გადის და რამდენი. საერთაშორისო სავაჭრო ცენტრის თანახმად, 2019 წელს დაფიქსირდა ახალი ან ხმელი ნაჭუჭგაცლილი კაკლის ექსპორტის საერთო ღირებულების ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი და შეადგინა1,326 ათასი აშშ დოლარი.

ტოპ ქვეყნები, სადაც ხორციელდება ახალი ან ხმელი ნაჭუჭგაცლილი კაკლის ექსპორტი ღირებულების მიხედვით, შემდეგია: საფრანგეთი, ფინეთი, აშშ, სომხეთი და ყატარი.

ქვემოთ, დიაგრამის სახით წარმოდგენილია ექსპორტის ღირებულება ქვეყნების მიხედვით, ბოლო ხუთი წლის სტატისტიკა:

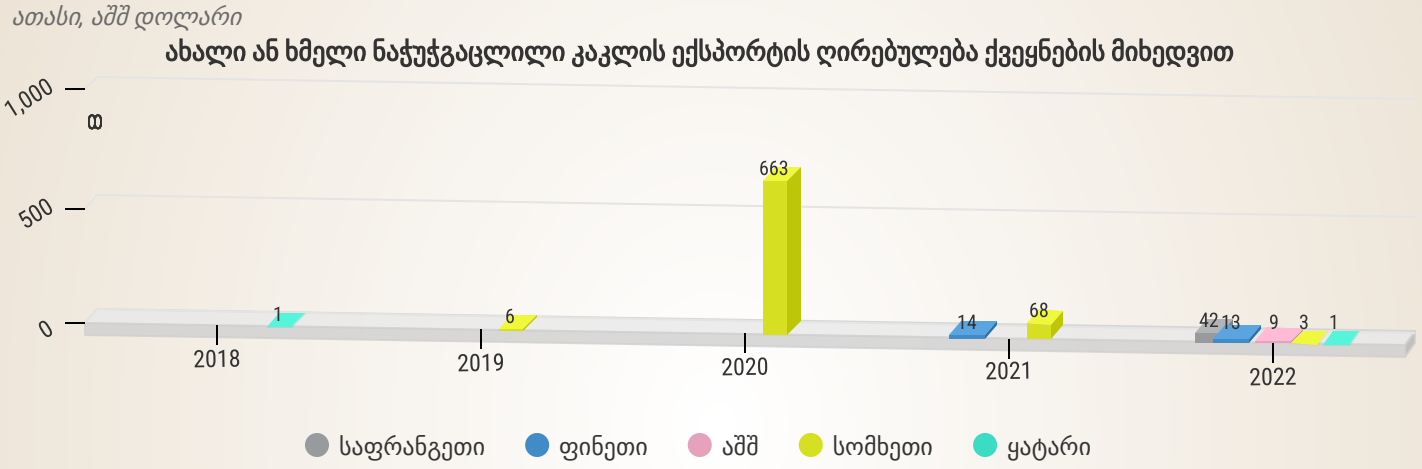

წყარო:International Trade Center

როგორც დიაგრამიდან ჩანს, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში საფრანგეთსა და აშშ-ში, პირველად დაფიქსირდა ექსპორტი.

რაც შეეხება ახალი ან ხმელი ნაჭუჭგაცლილი კაკლის ექსპორტს რაოდენობის მიხედვით, შემდეგია:

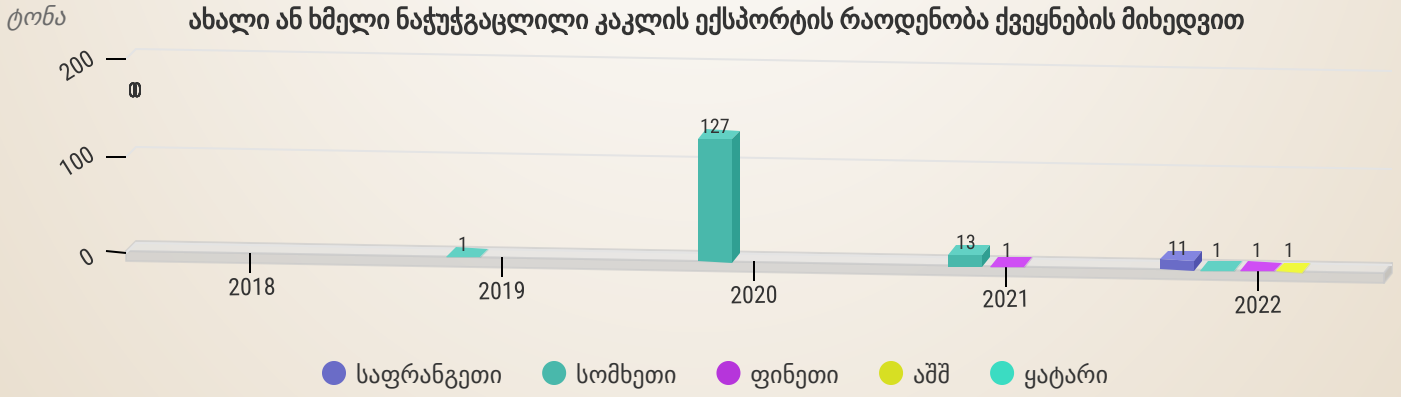

წყარო:International Trade Center

როგორც დიაგრამიდან ჩანს, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში, 2020 წელს, სომხეთში დაფიქსირდა, ექსპორტის ყველაზე დიდი რაოდენობა. ყატარში ექსპორტირებული საქონელი რაოდენობაში არაა გამოსახული, მცირე მოცულობის გამო.

კაკლის ბაზრის ზოგადი მიმოხილვა

მიუხედავად იმისა, რომ იმპორტიორ ქვეყნებში ბოლო წელს საფრანგეთი ლიდერობს, საინტერესოა როგორ იცვლებოდა ტოპ ქვეყნები ბოლო სამი წლის განმავლობაში. ქვემოთ, დიაგრამის სახით წარმოდგენილია ტოპ ხუთი იმპორტიორი ქვეყნები წლების მიხედვით:

ათასი, დოლარი

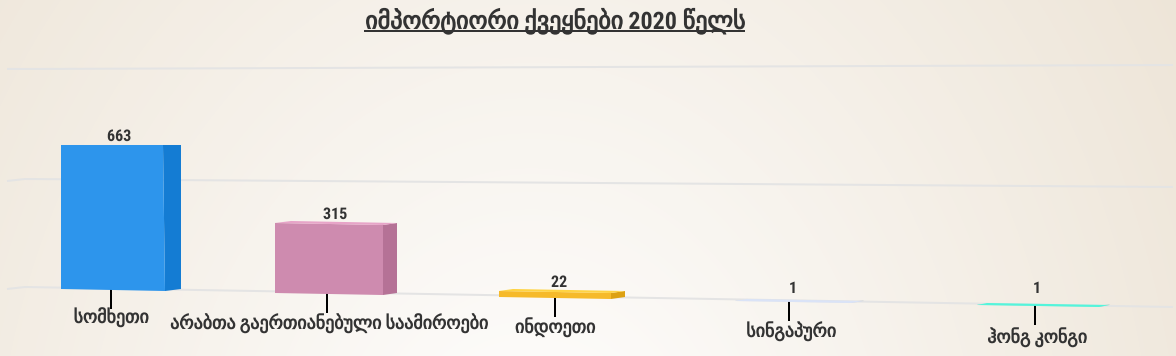

წყარო:International Trade Center

ათასი, დოლარი

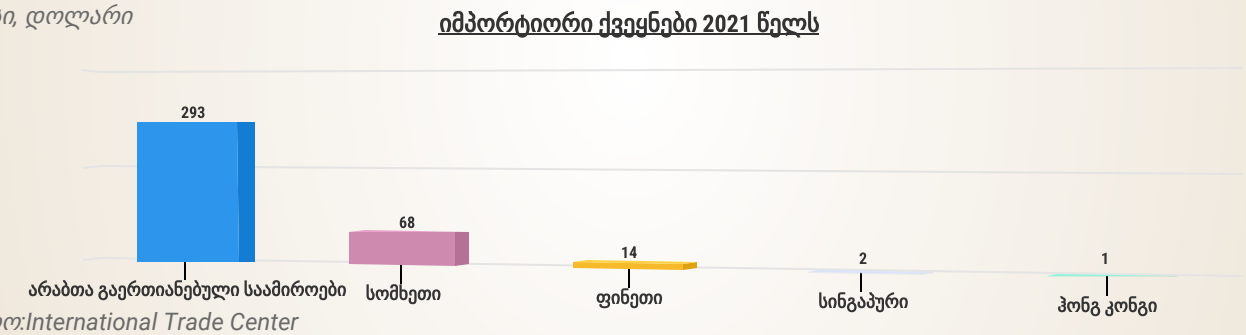

წყარო:International Trade Center

ათასი, დოლარი

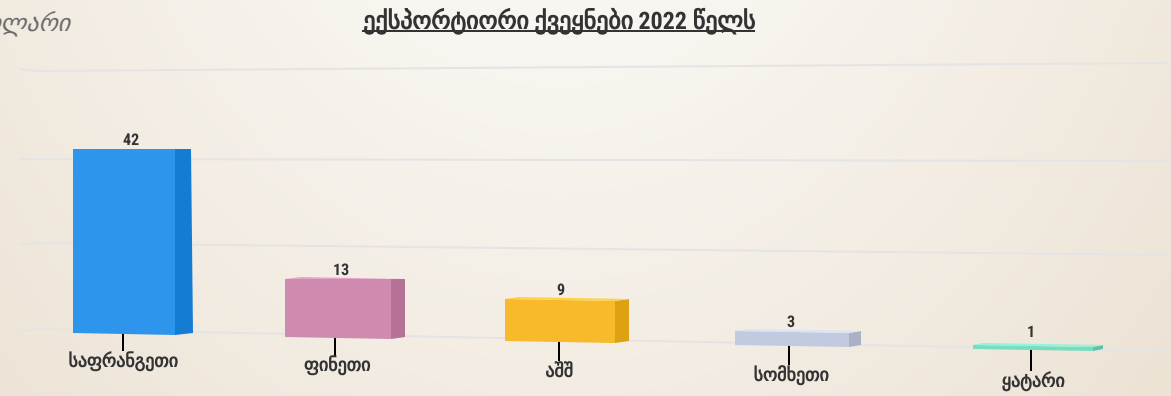

წყარო:International Trade Center

როგორც დიაგრამიდან ჩანს, აშშ-ში, საფრანგეთსა და ყატარში 2022 წელს დაფიქსირდა პირველად პროდუქციის იმპორტი.

ტოპ 3 კაკლის მწარმოებელი კომპანია შემოსავლების მიხედვით (2022წ)

ათასი, ლარი

აღნიშნული კომპანიების ჯამური შემოსავალი წარმოადგენს კაკლის მწარმოებელი კომპანიების ჯამური შემოსავლის 99 %-ს.

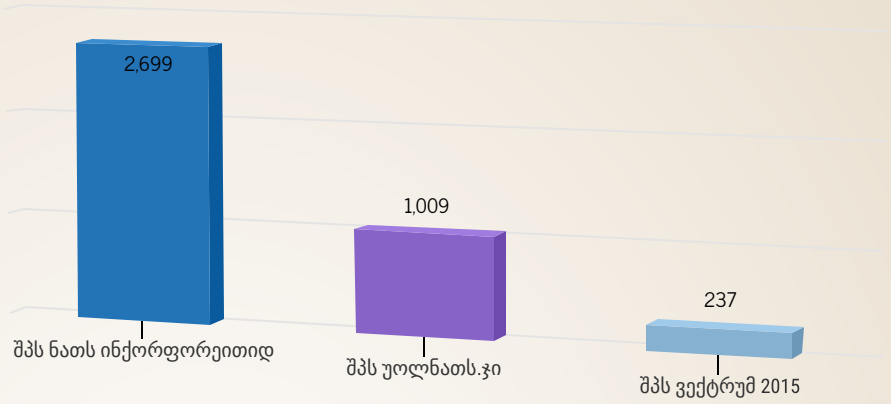

მთლიანი აქტივების მიხედვით, ტოპ 3 კომპანია კაკლის წარმოების ინდუსტრიაში (2022წ)

ათასი,ლარი

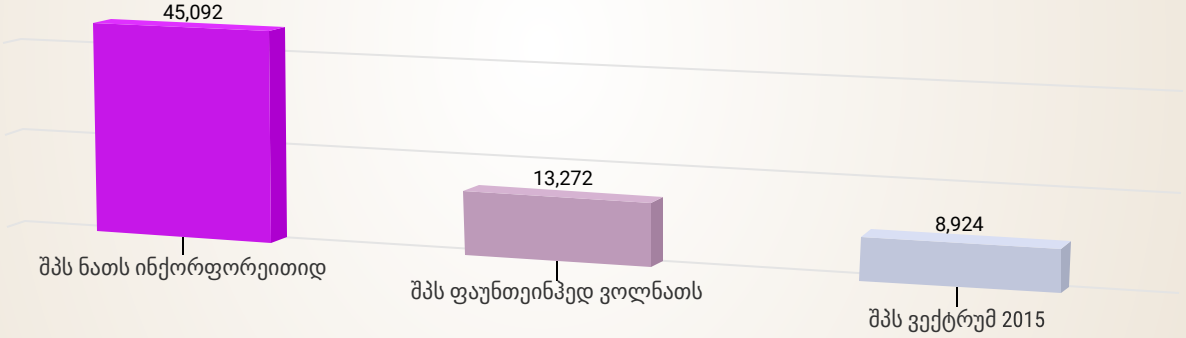

მთლიანი კაპიტალი, ტოპ 3 კომპანია კაკლის წარმოების ინდუსტრიაში (2022წ)

ათასი,ლარი

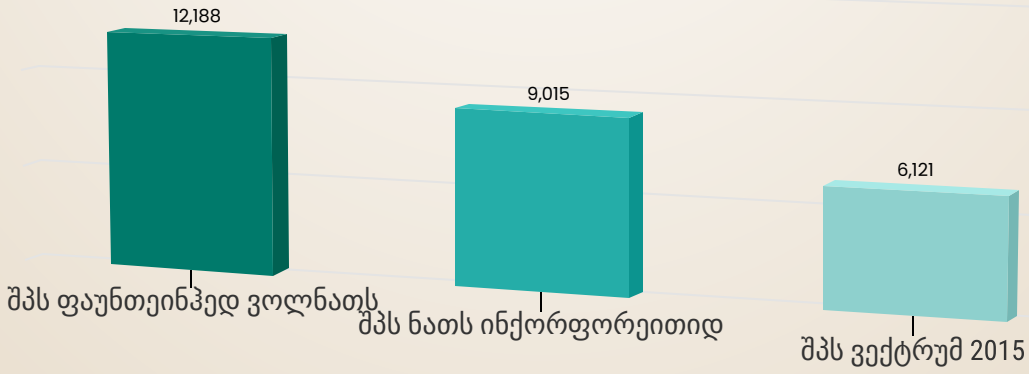

ინდუსტრიის საშუალო ფინანსური კოეფიციენტები (2022 წ.)

ლიკვიდურობის კოეფიციენტები

კვლევის შედეგად დადგინდა კაკლის მწარმოებელი კომპანიების ლიკვიდურობის კოეფიციენტები. მიმდინარე და სწრაფი ლიკვიდურობის კოეფიციენტებმა შეადგინა 42.92 და 5.26, როდესაც ლიკვიდურობის კოეფიციენტი 1-ზე მეტია, ინდიკატორი ითვლება დამაკმაყოფილებლად.

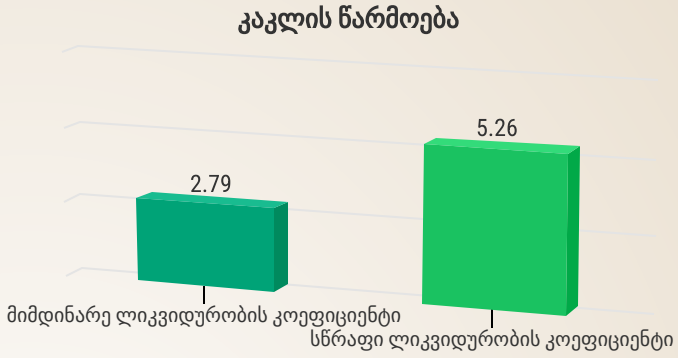

მომგებიანობის კოეფიციენტები

კაკლის მწარმოებელი კომპანიების მომგებიანობის კოეფიციენტებმა შეადგინა შემდეგი: მთლიანი მოგების მარჟის კოეფიციენტი 43%, წლიური მოგება აქტივებზე მწარმოებელთათვის შეადგენს (ROA) 5 %-ს, ხოლო მოგება კაპიტალზე ROE შეადგენს -68%-ს.
უნდა აღინიშნოს შემოსავლის მარჟის კოეფიციენტები, რაც საკმაოდ მაღალია და შეადგენს 43%-ია, ეს ინდიკატორი წარმოადგენს მაჩვენებელს თუ თვითღირებულებასთან შედარებით, რამდენ პროცენტზე მეტად ყიდის კომპანია თავის პროდუქტს. დიდწილად სწორედ ეს მაჩვენებელი განაპირობებს ინდუსტრიის მომგებიანობის განსაზღვრას.

ინდუსტრიის საშუალო ფინანსური კოეფიციენტები(2022წ.)

გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტები

ვალდებულებები შეფარდებული აქტივებთან კოეფიციენტი გვიჩვენებს, მთლიანი აქტივებისა და ვალდებულებების შეფარდებას. კაკლის მწარმოებელთათვის მაჩვენებელი უტოლდება 0,6-ს, ასევე აღსანიშნავია ვალდებულებები შეფარდებული კაპიტალთან კოეფიციენტი, რომელიც შეადგენს -0.25-ს, ეს მაჩვენებელი მიუთითებს თუ რამდენად აღემატება ვალდებულებები კაპიტალურ დანახარჯებს.

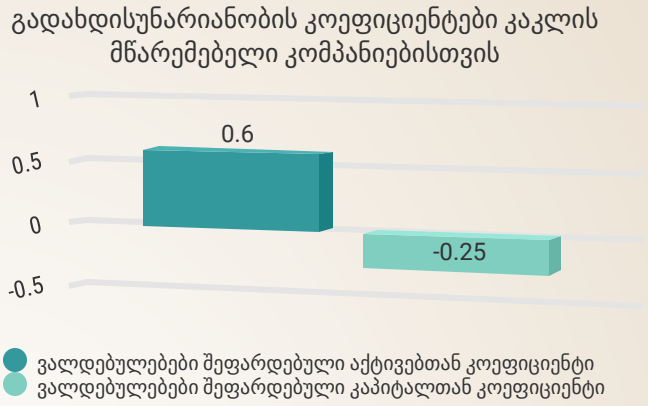

ეფექტურობის კოეფიციენტები

მარაგების ბრუნვის კოეფიციენტი უტოლდება 1.81-ს, კაკლის მწარმოებელი კომპანიებისთვის, რაც უფრო მაღალია ეს კოეფიციენტი, შესაბამისად მეტია გაყიდვების რაოდენობა და ნაკლებ დროს ატარებს წარმოებული პროდუქტი საწყობში.

აქტივების ბრუნვის კოეფიციენტი კაკლის მწარმოებელთა ინდუსტრიაში უტოლდება 0.1-ს მწარმოებელთათვის, რაც უფრო მაღალია ეს კოეფიციენტი, მით უფრო ეფექტურად ახერხებს კომპანია მისი აქტივების გამოყენებას გაყიდვების მოცულობასთან მიმართებაში.

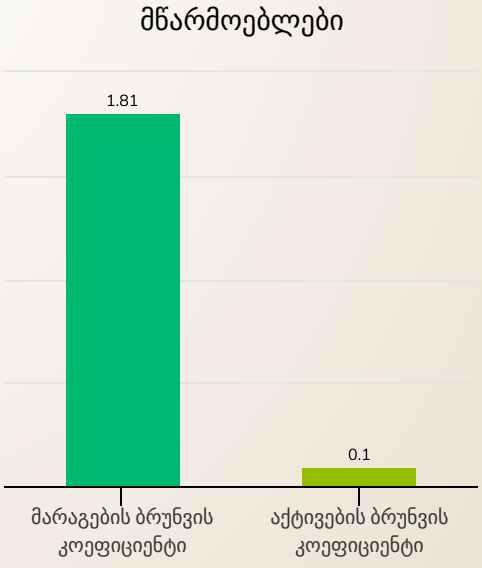

რეპორტი მომზადებულია საკონსულტაციო კომპანია AGIC(ეი ჯი აი სი)-ის მიერ, რომელიც მოღვაწეობს 2007 წლიდან და უზრუნველყოფს უმაღლესი ხარისხის მომსახურებას აუდიტის, საბუღალტრო, ბიზნეს საკონსულტაციო და მარკეტინგის მიმართულებით.

კომპანიის გუნდი შედგება 60-მდე მაღალკვალიფიციური, გამოცდილი და პროფესიონალი თანამშრომლებისაგან, რომლებიც ფოკუსირებულნი არიან განვითარებასა და კლიენტების წარმატებაზე.

აუდიტორული და საკონსულტაციო კომპანია “AGIC” არის "PrimeGlobal"-ის წევრი საქართველოში, რაც საშუალებას აძლევს განახორციელოს გლობალური, კომპლექსური და სხვადასხვა სირთულის პროექტები პარტნიორებთან ერთად მსოფლიოს 100-ზე მეტ ქვეყანაში.

0171, პ. ქავთარაძე #10, I შესახვევი,
სართული 4 თბილისი, საქართველო

(995 322) 500 130

(995 599) 34 33 48

info@agic.ge